

مرکز گزینش آستان قدس رضوی

جزوه آموزشی سیاسی

سلسله جزوات آموزشی
مرکز گزینش آستان قدس رضوی
واحد آموزش و پژوهش

فهرست مطالب

- ۱.....پیشگفتار
- ۲.....مقدمه
- ۲.....قانون اساسی
- ۲.....ولایت مطلقه فقیه - رهبری
- ۴.....قوه مجریه
- ۵.....قوه مقننه
- ۶.....قوه قضائیه
- ۷.....شورای نگهبان
- ۸.....مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۸.....مجلس خبرگان رهبری
- ۹.....شورای عالی امنیت ملی
- ۱۰.....شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۱۰.....صدا و سیما
- ۱۱.....معرفی برخی از نهادهای انقلاب
- ۱۱.....تشکیلات نظامی کشور
- ۱۲.....جنگ تحمیلی (دفاع مقدس)
- ۱۴.....شهداء، گنج های ماندگار
- ۱۵.....ایام الله
- ۱۵.....راهپیمایی
- ۱۶.....انتخابات
- ۱۸.....تعریف کلی حزب
- ۱۹.....فتنه ۸۸
- ۲۱.....۱۲ پیام بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

پیشگفتار

شکل گیری یک نظام اداری پویا و کارآمد، مستلزم وجود تشکیلاتی منسجم و قوانین، ضوابط و آئین نامه‌هایی الزام آور از یکسو و حضور نیروی انسانی متعهد و متخصص از سوی دیگر است. در این بین، منابع انسانی با ارزش ترین و مهم ترین عامل در دستیابی به اهداف سازمان محسوب می‌شود چرا که نیروی انسانی به مثابه سرمایه‌ای ارزشمند، اصلی ترین منبع راهبردی هر سازمان به شمار می‌رود.

آستان قدس رضوی نیز با تأکید بر جذب نیروی متعهد و متخصص، توانمند، خلاق، سخت کوش و دارای روحیه همکاری و تعاون، نسبت به گزینش و جذب داوطلبین در حوزه‌های مختلف به صورت افتخاری و یا حق الزحمه‌ای اقدام نموده است.

نظام گزینش کارآمدی که تمامی مراحل گزینش را با بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و اخلاقی و روش‌هایی روزآمد و مجهز به دانش روز، به انجام می‌رساند. هدف گزینش تلاش برای جذب شایسته‌ترین افراد برای نیل به اهداف سازمان است.

این موضوع به قدری دارای اهمیت بوده است که حضرت امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی در ۱۵ دیماه سال ۱۳۶۱ در فرمان تاریخی خود، روحی تازه در کالبد گزینش کشور میدند و پایه‌گذار این ساختار انقلابی و مقدس شدند.

مقام معظم رهبری (حفظه ...) نیز در توصیه‌های امام گونه خود همواره گزینش را یک فوز عظیم دانسته و به انتخاب عناصر باتقوی، متعهد و با اخلاص تأکید نموده‌اند.

با توجه به تأکیدات انجام شده جهت بهبود فرآیند گزینش، مرکز گزینش آستان قدس رضوی ضمن بهره‌گیری از جزوات و دستورالعمل‌های هیأت عالی گزینش نسبت به جمع‌آوری و تدوین جزواتی اقدام نموده تا ضمن حفظ سادگی و روان بودن مفاهیم و مضامین، به نیازهای داوطلبین در جهت کسب اطلاعاتی هرچند پایه و مقدماتی در زمینه‌های اعتقادی، سیاسی، اخلاق، احکام، حجاب و ... پاسخ داده شود. امید است که این مطالب در موقعیت‌های غیر شغلی و خدمتی نیز قابل استفاده باشد.

مرکز گزینش آستان قدس رضوی

ویرایش شده بهار ۱۴۰۱

مقدمه

یکی از مقوله های مهم در هر کشور، سیاست است. افراد هر کشور به عنوان وظیفه ای ملی، باید با مهم ترین ارکان و پایه های ساختار سیاسی کشور خود حداقل آشنایی را داشته باشند. در این جزوه سعی شده است مخاطب به زبانی ساده، زمینه آشنایی هرچند مقدماتی با کلیدواژه های مهم در محور سیاسی، اجتماعی پیدا نماید. یکی از ویژگی های مهم این جزوه، خلاصه گویی و بیان ساده و روان آن است. بدیهی است علاقه مندان می توانند با مراجعه به منابع و مآخذ دیگر اطلاعات بیشتری در این زمینه کسب نمایند.

قانون اساسی

مجموعه قواعد و مقررات کلی است که شکل حکومت، اصول بنیادین آن، سازمان عالی قوای حاکم بر کشور و ارتباط آنها با یکدیگر، وظایف و اختیارات آنها و همچنین حقوق و آزادی های افراد را در مقابل حکومت مشخص می نماید.

ویژگی های قانون اساسی

- کلی بودن قوانین و مقررات
- تعیین شکل حکومت
- تبیین اصول بنیادین نظام
- تعیین حکومت و آزادی های افراد
- ساختار عالی سازمان قوای حاکم بر کشور (قوای سه گانه)

در همه پرسی دهم و یازدهم فروردین ۱۳۵۸ اصل نظام جمهوری اسلامی با اکثریت آراء به تصویب رسید، قانون اساسی در سال ۱۳۵۸ در مجلس خبرگان تصویب شد و در ۱۲ آذر همان سال به همه پرسی گذاشته شد و به تصویب نهایی ملت ایران رسید.

ولایت مطلقه فقیه - رهبری

روش انتخاب رهبری:

انتخاب رهبر توسط مجلس خبرگان رهبری انجام می شود. اصل ۱۰۷ قانون اساسی در

مورد تنها روش رسمی و قانونی انتخاب رهبری

مقرر می دارد: «تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب مردم است.»

خبرگان رهبری درباره همه فقهای واجد شرایط مذکور در اصل پنجم و یکصدونهم قانون اساسی بررسی و مشورت می کنند، هرگاه یکی از آنان را اعلم به احکام و موضوعات فقهی یا مسائل سیاسی و اجتماعی یا دارای مقبولیت عامه یا واجد برجستگی خاص در یکی از صفات مذکور در اصل یکصدونهم تشخیص دهند، او را به رهبری انتخاب می کنند.

شرایط رهبری:

- صلاحیت علمی لازم برای افتاء (فتوا دادن) در ابواب مختلف فقه (استخراج احکام)
- عدالت و تقوای لازم
- بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت، قدرت کافی برای رهبری (توانایی جسمانی)

وظایف و اختیارات رهبری:

- تعیین سیاست های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران (پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام)
- نظارت بر حسن اجرای سیاست های کلی نظام
- صدور فرمان همه پرسی
- فرماندهی کل نیروهای مسلح
- اعلان جنگ و صلح و بسیج نیروها
- حل اختلافات و تنظیم روابط قوای سه گانه
- حل معضلات نظام که از طریق عادی قابل حل نیست (از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام)
- تنفیذ حکم ریاست جمهوری پس از انتخاب مردم
- عزل رئیس جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوان عالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی یا رای مجلس شورای اسلامی بر عدم کفایت وی
- عفو یا تخفیف مجازات محکومین پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه
- نصب و عزل و قبول استعفای فقهای شورای نگهبان
- انتخاب رئیس قوه قضائیه، رئیس سازمان صدا و سیما

- رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح و فرماندهان عالی
- نیروهای نظامی و انتظامی

قوه مجریه

اصلی ترین نهاد اجرایی کشور قوه مجریه می باشد که متشکل از هیات وزیران (کابینه) است و مسئولیت آن بر عهده رئیس جمهور می باشد.

وظایف و اختیارات رئیس جمهوری:

رئیس جمهوری که توسط مردم و به مدت ۴ سال به عنوان عالیترین مقام رسمی کشور انتخاب می شود وظایفی به شرح ذیل دارد. (در اصل ۱۱۳ قانون اساسی آمده است: پس از مقام رهبری رئیس جمهور عالیترین مقام رسمی کشور است.)

- مسئولیت اجرای قانون اساسی

- ریاست هیات وزیران

- نصب و عزل وزیران

- مسئولیت اقدامات وزیران در مقابل مجلس

- امضای قراردادهای بین المللی

- تصویب پیشنهاد وزیر امور خارجه در تعیین و اعزام سفیران به خارج از کشور

- ریاست شورای عالی امنیت ملی

- ریاست شورای عالی انقلاب فرهنگی

- ارائه پیشنهاد همه پرسی به مجلس شورای اسلامی

- ارائه پیشنهاد توقف انتخابات به مجلس شورای اسلامی

- درخواست تشکیل جلسه غیر علنی مجلس شورای اسلامی

رؤسای جمهور ایران از ابتدا تاکنون:

با تغییر نظام از سلطنتی به جمهوری اسلامی و رأی قاطع مردم به آن در ۱۲ فروردین ماه ۱۳۵۸ بلافاصله انتخابات ریاست جمهوری برگزار گردید. دوره ریاست جمهوری در ایران ۴ساله بوده که برای یک بار دیگر نیز قابل انتخاب مجدد است. (مجموعاً ۸ سال) در میان ۷ رئیس جمهور منتخب در ۱۲ دوره ریاست جمهوری، حضرت آیت ا... خامنه ای (حفظه ا...) بیشترین درصد آرای مردم را به خود اختصاص داده اند.

دو رئیس جمهور ایران نیز موفق نشدند دوران چهار ساله مسئولیت خود را به پایان برسانند. بنی صدر اولین رئیس جمهور بعد از انقلاب از سمت خود برکنار شد و از ایران گریخت و دومین رئیس جمهور (شهید محمدعلی رجائی) نیز توسط منافقین به شهادت رسید. اما هریک از چهار رئیس جمهور بعدی دو دوره پیاپی در این سمت خدمت نمودند. در سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری آیت ا... خامنه ای با ۹۵ درصد آرای مردم رئیس جمهور ایران شد. ایشان در چهارمین دوره نیز با رأی قاطع مردم رئیس جمهور شدند. در دوره پنجم و ششم مردم به ریاست جمهوری حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی رأی دادند و دولت سازندگی تشکیل شد.

در هفتمین و هشتمین دوره سید محمد خاتمی با شعار دولت اصلاحات رئیس جمهور ایران شد و در دوره های نهم و دهم محمود احمدی نژاد با شعار عدالتخواهی به ریاست جمهوری رسید و در دوره های یازدهم و دوازدهم دکتر حسن روحانی با شعار دولت تدبیر و امید رئیس جمهور شد. و در دوره سیزدهم، حجت السلام ابراهیم رئیسی به ریاست جمهوری رسید.

قوه مقننه

بر اساس اصل ۵۸ قانون اساسی، «اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که اعضای آن را نمایندگان منتخب مردم تشکیل می دهند.» از این رو مجلس، از مهمترین ارکان تصمیم گیری در جمهوری اسلامی ایران و رئیس مجلس نیز عالی ترین مقام قوه مقننه است.

مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی رکن اصلی نهاد قانون گذاری در کشور ایران است که وظیفه وضع قوانین و نظارت بر اجرای آن را در جمهوری اسلامی ایران بر عهده دارد. در قانون اساسی مشروطه و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران پیش از بازنگری نام این نهاد مجلس شورای ملی بوده است. هر چند که در ۳۱ تیرماه ۱۳۵۹ نمایندگان مجلس این نهاد را «مجلس شورای اسلامی» نامگذاری کردند.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با رأی مستقیم مردم برای مدت ۴ سال انتخاب می شوند و تعداد آنها در حال حاضر (مجلس یازدهم) ۲۹۰ نفر می باشد.

اهم وظایف مجلس شورای اسلامی عبارتند از :

- قانون گذاری
- تصویب قوانین و موارد زیر پس از پیشنهاد دولت :
- قانون بودجه کل کشور
- عهدنامه ها و قراردادهای بین المللی
- اعلام حالت فوق العاده در کشور
- اخذ وام و کمک مالی از خارج کشور
- استخدام کارشناسان خارجی
- تفسیر قوانین عادی
- نظارت بر تشکیل دولت با دادن رای اعتماد به وزراء
- نظارت بر عملکرد دولت از طریق تذکر، سوال و استیضاح از دولت
- رسیدگی به شکایات مردم نسبت به عملکرد قوای سه گانه
- حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور

قوه قضائیه

در مقدمه قانون اساسی، در بخش «قضا در قانون اساسی» ذکر شده است که مسأله قضا در رابطه با پاسداری از حقوق مردم در خط حرکت اسلامی، به منظور پیشگیری از انحرافات موضعی در درون امت اسلامی، امری است حیاتی. از این رو ایجاد سیستم قضایی بر پایه عدل اسلامی و متشکل از قضات عادل و آشنا به ضوابط دقیق دینی پیش بینی شده است. قوه قضائیه قوه ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده دار وظایف زیر است:

- ۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیه که قانون معین می کند.
- ۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی های مشروع.
- ۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین.
- ۴- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام.
- ۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

رئیس قوه قضائیه :

توسط رهبری یک مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی و مدیر و مدبر به مدت ۵ سال به عنوان عالی ترین مقام قضائی کشور منصوب می شود.

وظایف رئیس قوه قضائیه:

- اداره امور قوه قضائیه
- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری
- تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی
- استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها
- پیشنهاد عفو یا تخفیف مجازات محکومان
- رسیدگی به داریابی های مقامات سیاسی
- پیشنهاد اعضای حقوقدان شورای نگهبان به مجلس شورای اسلامی
- تعیین نماینده در شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما

سازمان ها و ارگان های زیر مجموعه قوه قضائیه :

- دادسراها و دادگاه ها
- دیوان عالی کشور
- دیوان عدالت اداری
- سازمان بازرسی کل کشور
- سازمان قضایی نیروهای مسلح
- سازمان زندانها و اقدامات امنیتی و تربیتی
- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- سازمان پزشکی قانونی

شورای نگهبان

به منظور پاسداری از احکام اسلامی و قانون اساسی و عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با این اصول ، شورای نگهبان با ترکیب ۱۲ فقیه و حقوقدان متشکل از ۶ نفر از فقهای عادل توسط رهبری به صورت مستقل و ۶ نفر حقوقدان مسلمان توسط مجلس

شورای اسلامی با معرفی رئیس قوه قضائیه به مدت ۶ سال تشکیل گردیده است.

وظایف شورای نگهبان

- تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی و قوانین و مقررات موضوعه کشور با احکام اسلامی و قانون اساسی
- نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آرای عمومی و همه پرسی
- تفسیر قانون اساسی
- تعیین صلاحیت نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری و نامزدهای انتخابات مجلس خبرگان و همچنین نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی

مجمع تشخیص مصلحت نظام

مجمع تشخیص مصلحت نظام از نهادهای اصلی نظام جمهوری اسلامی ایران است که مهم‌ترین مسئولیتش، حل اختلافات میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان است.

اعضای مجمع:

- اعضای ثابت: رئیس جمهور، رئیس مجلس، رئیس قوه قضائیه، فقهای شورای نگهبان و افراد معرفی شده توسط رهبری.
- اعضای موقت: وزیر یا وزیرانی که موضوع مورد بحث مربوط به حوزه وظایف آنهاست.

وظایف مجمع:

- حل اختلافات میان مجلس و شورای نگهبان
- حل معضلات نظام با پیشنهاد راه حل به رهبری
- ارائه نظر مشورتی در مورد سیاست‌های کلی نظام و بازنگری یا اصلاح قانون اساسی به رهبری

مجلس خبرگان رهبری

مجلس خبرگان رهبری متشکل از فقهای واجد شرایطی است که توسط رأی مستقیم مردم برای مدت ۸ سال انتخاب می‌شوند و تعدادشان فعلاً ۸۸ نفر است.

وظایف مجلس خبرگان

- تعیین رهبری

- نظارت بر رهبری

- عزل رهبری

- عضویت پنج نفر از اعضای مجلس خبرگان در شورای بازنگری قانون اساسی شورای عالی امنیت ملی به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی، شورای عالی امنیت ملی به ریاست رئیس جمهور، با وظایف زیر تشکیل می‌گردد.

۱- تعیین سیاست‌های دفاعی - امنیتی کشور در محدوده سیاست‌های کلی تعیین شده از طرف مقام معظم رهبری.

۲- هماهنگ نمودن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی - امنیتی.

۳- بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی.

اعضای شورای عالی امنیت ملی عبارتند از :

- رؤسای قوای سه گانه

- رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح

- مسئول امور برنامه و بودجه

- دو نماینده به انتخاب رهبری

- وزیر امور خارجه و اطلاعات کشور

- حسب مورد وزیر مربوطه و عالی‌ترین مقام ارتش و سپاه

شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود، شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس جمهور تعیین می‌شود. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آنها به تصویب شورای عالی می‌رسد. مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام معظم رهبری قابل اجرا است.

شورای عالی انقلاب فرهنگی

با توجه به جایگاه مهم فرهنگ در انقلاب اسلامی و صدور پیام نوروزی امام خمینی (ره) در اول فروردین ماه ۱۳۵۹ و توجه به بند ۱۱ این پیام مبنی بر ضرورت ایجاد انقلاب اساسی در دانشگاه های سراسر کشور ((شورای عالی انقلاب فرهنگی)) تشکیل گردید.

تدبیر و تاکید رهبر کبیر انقلاب و مقام معظم رهبری بر استمرار وجود نهادی که به طور دائم و به صورت مستمر و فعال، موضوع فرهنگ و علم را طراحی و برنامه ریزی کند از اهمیت راهبردی این شورا حکایت دارد.

از جمله اهم وظایف این شورا می توان به سه حوزه سیاست گذاری، تدوین ضوابط و نظارت اشاره کرد.

تهیه و تدوین سیاست ها در طرح های راهبردی کشور در زمینه های مختلف فرهنگی تعیین ضوابط تاسیس مراکز علمی و آموزشی و ضوابط گزینش مدیران، استادان و دانشجویان و همچنین بررسی و تحلیل شرایط فرهنگی ایران و جهان و نظارت بر مصوبات شورا از جمله وظایف نظارتی شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی عبارتند از:

- ۱- رئیس جمهور به عنوان رئیس شورا
- ۲- رئیس مجلس شورای اسلامی به عنوان نایب رئیس اول
- ۳- رئیس قوه قضائیه به عنوان نایب رئیس دوم
- ۴- دبیر شورای نگهبان به عنوان عضو افتخاری شورا
- ۵- یک نفر به انتخاب رهبری به عنوان دبیر شورا
- ۶- تعداد دیگری از رؤسای سازمان های فرهنگی دولت و تعدادی از چهره های فرهنگی کشور به عنوان عضو حقیقی نیز از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی می باشند.

صدا و سیما

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با هدف اطلاع رسانی و ارائه پیام به مخاطبان از طریق شبکه های مختلف تشکیل گردیده است. این سازمان علاوه بر بهره مندی از بیش از یکصد پایگاه اطلاع رسانی الکترونیک،

از امکانات و ظرفیت های رسانه ای مکتوب نیز استفاده می نماید.

رئیس سازمان صدا و سیما توسط مقام معظم رهبری انتخاب و عضو هیأت دولت می باشد.

۲۰ شبکه تلویزیونی داخلی و ۳۳ شبکه استانی و چندین شبکه رادیویی داخلی و شبکه های برون مرزی و شبکه های ماهواره ای به زبان های مختلف هر کدام به طور جداگانه دارای سایت اختصاصی بوده و اطلاعات در قالب های نوشتاری و فایل های صوتی و تصویری ، پخش مستقیم شبکه ها ، آرشیو شبکه ها و را ارائه می دهند .

صدا و سیما قدرتمندترین ، فراگیرترین و پرنفوذترین رسانه خبری و نهاد آموزشی و فرهنگی در ایران به شمار می رود. طبق اساسنامه صدا و سیما هدف اصلی این سازمان ایجاد محیطی مساعد برای تزکیه و شتاب بخشیدن به حرکت تکاملی انقلاب اسلامی در سراسر جهان است.

معرفی برخی از نهادهای انقلاب

نهادهای انقلابی را می بایست بنیادها و مؤسساتی دانست که پس از پیروزی یک انقلاب و برای صیانت از آن همچین جبران بی توجهی به برخی مسائل جامعه تشکیل می شوند. برخی از نهادهایی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران ایجاد گردیدند عبارتند از :

۱- بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی

۲- کمیته امداد امام خمینی (ره)

۳- ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)

۴- بنیاد شهید و امور ایثارگران

۵- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

۶- بنیاد ۱۵ خرداد

۷- سازمان تبلیغات اسلامی

۸- دفتر تبلیغات اسلامی

تشکیلات نظامی کشور

نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، از سه نهاد جداگانه یعنی:

ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تشکیل می شود. همگی این نیروها زیر نظر ستاد کل نیروهای مسلح قرار گرفته و رؤسای همه آنها توسط رهبر معظم انقلاب به عنوان فرمانده کل قوا انتخاب می شوند. توضیح اینکه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح صرفا کار برنامه-ریزی و تهیه امکانات برای نیروهای نظامی را بر عهده دارد و به طور مستقیم در عملیات های نظامی

شرکت نمی کند.

ارتش جمهوری اسلامی ایران

با نام اختصاری «آجا» پیکره اصلی نیروهای مسلح ایران را تشکیل می دهد. وظیفه اصلی ارتش پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی کشور است. امروزه ارتش ایران از ۴ نیروی زمینی، دریایی، هوایی و پدافند هوایی تشکیل می شود.

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمانی نظامی است که در نخستین ماه های پس از انقلاب اسلامی در دوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۸ به فرمان رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی (ره) تشکیل شد. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دارای ۴ شاخه نیروی زمینی، نیروی دریایی، نیروی هوا فضا و نیروی قدس می باشد.

«سازمان بسیج مستضعفین» یکی از سازمانهای زیرمجموعه سپاه و یکی از مهمترین بازوهای جمهوری اسلامی ایران است که در ۵ آذرماه سال ۱۳۵۸ به فرمان امام خمینی (ره) تشکیل شد. مأموریت این سازمان جذب، آموزش و سازماندهی و بکارگیری نیروهای داوطلب مردمی در راستای اهداف انقلاب اسلامی و حفظ دستاوردهای آن است.

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

وظایف پلیس نظامی و انتظامی در سال ۱۳۷۰ با ادغام شهربانی، ژاندارمری و کمیته انقلاب اسلامی به نیروی انتظامی با نام اختصاری «ناجا» سپرده شد. که هم اکنون عنوان آن فرماندهی کل نیروی انتظامی (فراجا) تغییر یافته است. این نیرو مسئولیت حفظ امنیت داخلی کشور را بر عهده دارد و عملکرد آن توسط وزارت کشور نظارت می شود. نیروی انتظامی از سه بخش فرماندهی ناجا، حفاظت و اطلاعات ناجا و سازمان عقیدتی و سیاسی ناجا تشکیل می شود. از جمله زیرمجموعه های نیروی انتظامی، پلیس پیشگیری ناجا، پلیس راهنمایی و رانندگی (راهور)، پلیس آگاهی، پلیس مبارزه با مواد مخدر، پلیس فتا، فرماندهی مرزبانی، پلیس بین الملل و سازمان وظیفه عمومی و... می باشد.

جنگ تحمیلی (دفاع مقدس)

۳۱ شهریورماه ۱۳۵۹ با حمله هوایی عراق به چند فرودگاه ایران و تعرض زمینی همزمان

ارتش بعث به شهرهای غرب و جنوب ایران جنگ ۸ساله حکومت صدام حسین علیه ایران آغاز شد. این جنگ ۱۹ ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی و دقیقاً چند روز پس از آن اتفاق افتاد که صدام پیمان الجزایر را در برابر دوربین های تلویزیون در بغداد پاره کرد. به علت عدم آمادگی ایران برای جنگی ناخواسته، نظامیان عراق در ماه های پس از شروع حمله ، موفق شدند چند شهر مرزی را در غرب و جنوب ایران تصرف کنند. عراقی ها در طول جنگ تمامی توان سیاسی، نظامی و تبلیغی خود را برای به زانو درآوردن انقلاب اسلامی ایران به کار بستند. آنها تمام قوانین و مقررات بین المللی را زیر پا گذاشتند ، پیمان الجزایر، پیمان منع کاربرد سلاح های شیمیایی، پیمان منع حمله به اماکن مسکونی ، پیمان مربوط به ضرورت رفتار انسانی با اسیران جنگی، پیمان مربوط به ضرورت امنیت هوانوردی، پیمان مربوط به امنیت دریاها و ده ها و صدها نمونه دیگر پیمان ها و مقررات بین المللی. بغداد همچنین در خلال جنگ تحمیلی از شبکه های بمب گذاری در داخل کشور و در رأس آنها از سازمان منافقین خلق حمایت کرد.

حمایت جهانی از صدام

در خلال جنگ تحمیلی ، عراق از حمایت های بی دریغ تسلیحاتی ، مالی و سیاسی بین المللی برخوردار بود. آمریکا ، فرانسه، شوروی سابق و انگلستان در زمره صادرکنندگان اسلحه مورد نیاز عراق قرار داشتند. آلمان تأمین کننده عمده جنگ افزارهای شیمیایی عراق بود و دولت های عرب حوزه خلیج فارس تأمین کننده عمده نیازهای نفتی، مالی و ترابری عراق بودند.

ناکامی صدام در دستیابی به اهدافش

ایمان و اعتقاد راسخ رزمندگان ایران به حقانیت انقلاب اسلامی و موج عظیم مردمی که در قالب ((بسیج)) برای دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران طی ۸ سال حضور دائمی در جنگ داشتند مهم ترین نقش در توقف ماشین جنگی عراق را داشت. جمهوری اسلامی ایران علی رغم بی میلی اولیه سرانجام در تیر ماه ۱۳۶۷ قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل را پذیرفت و در روز ۲۹ مرداد ۱۳۶۷ از سوی سازمان ملل آتش بس اعلام شد.

به این ترتیب جنگی که در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ توسط همه ظالمان جهان و به دست صدام بعثی به جمهوری اسلامی ایران تحمیل شده بود بدون دستیابی آنان به اهدافشان در

تابستان ۱۳۶۷ به پایان رسید.

شهدا، گنج های ماندگار

شهدا سرو قامتانی هستند که راه آینده ما را در پاسداشت انقلاب اسلامی مشخص کرده اند و حق بزرگی بر انقلاب اسلامی و مردم دارند. شهدای ایران اسلامی در چهار بخش قابل بررسی و تأمل هستند.

۱- شهدای انقلاب اسلامی

از ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ به عنوان مبدأ انقلاب اسلامی ایران تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ که منجر به سقوط رژیم منحوس پهلوی گردید، تعداد زیادی از هموطنانمان به شهادت رسیدند که به عنوان شهدای انقلاب اسلامی معروف هستند که برخی منابع تعداد آنها را بالغ بر ۳۱۰۰ نفر اعلام کرده اند.

۲- شهدای ترور

پس از پیروزی انقلاب اسلامی با جنایات سازمان منافقین خلق باب دیگری از شهادت باز شد، منافقین در حرکت‌های ناجوانمردانه نسبت به ترور نیروهای انقلاب و حتی مردم عادی به صورت ترور کور اقدام نمودند. در این جنایات خبیثانه که با ترور، بمب گذاری و... همراه بود بالغ بر ۱۷۰۰۰ نفر به شهادت رسیدند.

۳- شهدای دفاع مقدس

با شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و دفاع جانانه رزمندگان ایران اسلامی و مردم غیور کشور بالغ بر ۱۹۶۰۰۰ شهید در راه حفاظت از کیان ایران اسلامی تقدیم اسلام و انقلاب شد.

۴- شهدای مدافع حرم

در چند سال اخیر با خباث استکبار جهانی و پشتیبانی صهیونیسم و دولتهای مرتجع منطقه و تولد شجره خبیثه داعش و گروه های تکفیری، رزمندگان غیور و دلاوران این سرزمین به دفاع از حریم اهل بیت (علیهم السلام) پرداختند که در این راه مقدس

بالغ بر ۲۱۰۰ شهید مدافع حرم تقدیم اسلام شد.
 برجسته ترین مدافع حرم دلاور مردی بود که سردار دلها شد.
 مالک اشتر زمان ، شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی، شهید مدافع حرم شد تا نشان دهد
 که این راه همچنان ادامه دارد.
 راهی که رهبر معظم انقلاب اسلامی فرمودند:
 پروردگارا مرگ ما را جز به شهادت در راه خودت قرار مده.

ایام الله

ایام الله به معنای روزهای خداست. ایام الله روزهای نجات و نعمت دادن خدا به پیامبران و پیروانشان و روزهای عذاب مشرکان است.
 در انقلاب اسلامی ایران چندین روز از سال مشهور به ایام الله هستند که مهمترین آنها عبارتند از:

۱۲ بهمن ماه: روز ورود امام خمینی (ره) به ایران، آغاز دهه مبارک فجر

۲۲ بهمن ماه: روز پیروزی انقلاب اسلامی

۱۲ فروردین ماه: روز جمهوری اسلامی ایران

۳ خرداد ماه سالروز آزادی خرمشهر

۱۵ خرداد ماه: روز قیام خونین در سال ۱۳۴۲

۱۳ آبان ماه: روز تسخیر لانه جاسوسی آمریکا - روز دانش آموز -

روز ملی مبارزه با استکبار جهانی

۹ دی ماه: روز بصیرت و میثاق امت با ولایت

روز قدس: آخرین جمعه ماه مبارک رمضان

راهپیمایی

در معنای لغوی راهپیمایی به معنی راه رفتن و طی کردن مسیر است ولی در اصطلاح معانی مختلفی دارد که از آن جمله می توان به طی کردن مسیری مشترک توسط تعداد زیادی از مردم (افراد جامعه) با هدفی مشخص و واحد برای بیان دیدگاه و نظری خاص اشاره نمود.

راهپیمایی در فرهنگ امروز ایران هم نوعی رفتار اجتماعی است و هم به عنوان نمادی از

انقلاب اسلامی و دفاع از ارزش های آن شناخته می شود.

تفاوت تظاهرات با راهپیمایی

اکثر تظاهرات ها در مخالفت با دولت ها و حکومت ها شکل می گیرد. وقتی که اقدامات دولت موجبات نارضایتی مردم را به وجود بیاورد مخالفان با تجمع و طی کردن مسیری مشترک با دادن بعضا شعارها و یا بروز رفتارهای خاص اعلام انزجار و مخالفت خود را از تصمیم و اقدام حاکمیت و در بعضی موارد از ماهیت حاکمیت نشان می دهند.

دلایل و اهمیت حضور مردم در راهپیمایی ها

راهپیمایی مردم نماد حضور مردم در پاسداری از ارزش ها و آرمان های والای انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن و نشانگر اقتدار و پشتوانه مردمی نظام به عنوان اصلی ترین پشتوانه و سرمایه کشور می باشد.

در حقیقت شرکت مردم در راهپیمایی ها، صحنه نمایش بیداری و هوشیاری ملت اسلامی، اتحاد و همدلی آنان و توجه به سرنوشت کشور و اعلام بیزاری از دشمنان نظام اسلامی است که از یکسو موجب دلگرمی و نویدی برای دوستان نظام اسلامی است و از سوی دیگر توطئه های دشمنان داخلی و خارجی انقلاب اسلامی را خنثی خواهد نمود.

علاوه بر این بسیاری از راهپیمایی هایی که در مناسبت های مختلف انجام می شود در حمایت از ملت های مظلوم و ستمدیده جهان هم چون فلسطین و عراق است که برخاسته از وظیفه انسانی دینی ما در حمایت از مظلومان و مستضعفان جهان می باشد که موجب دلگرمی و تقویت روحیه آنان می شود و نشانگر روحیه عدالت طلبی و ظلم ستیزی انقلاب اسلامی ایران است.

انتخابات

امروزه برگزاری انتخابات و برگزیده شدن مقامات عمومی، دولتمردان، نمایندگان مجلس و اعضای شوراهای محلی توسط مردم از لوازم ضروری مردم سالاری شمرده می شود. نمی توان کشوری را یافت که مدعی مردم سالاری باشد و فرآیندهایی همچون انتخابات و همه پرسی در آن وجود نداشته باشد. با این همه، شیوه انتخاب زمامداران به وسیله مردم در همه نظامها یکسان نیست و در کشورهای مختلف، نظامهای انتخاباتی گوناگونی حاکم است.

با توجه به حاکم بودن نظام مردم سالاری دینی در جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی با طرح اصل حاکمیت مردم بر سرنوشت اجتماعی خویش به عنوان یک حق خدادادی، اعمال اقتدار سیاسی را در عرصه عمل منوط به پذیرش آن از جانب مردم کرده است. معنای اصطلاحی انتخابات عبارتست از فنون گزینش و شیوه های مختلف تعیین زمامداران و نمایندگان و البته ابزاری است که به وسیله آن می توان اراده شهروندان را در شکل گیری نهادهای سیاسی و تعیین متصدیان اعمال اقتدار سیاسی مداخله داد. در مقابل بیان شده است اگر بدون رأی دادن شخصی را به مقامی گمارند، این را انتصاب گویند. همچنین در برخی از تعاریف، انتخابات ساز و کاری برای شکل گیری یک نظام سیاسی و انتخاب مقامات و نهادهای سیاسی است. با چنین نگرشی، انتخابات به عنوان ابزار و مکانیسم تصمیم گیری جمعی و در خدمت اراده مردم برای تأسیس حکومت و پرکردن کرسی های نمایندگی در نظام مردم سالاری می باشد.

طبق اصل ۶ قانون اساسی، در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکاء آراء عمومی از راه انتخابات اداره شود؛ انتخاب رئیس جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر اینها، یا از راه همه پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می گردد.

دلایل و اهمیت حضور مردم در انتخابات:

در باب اهمیت مشارکت در انتخابات، مقام معظم رهبری در بیاناتی انتخابات را برای کشور و ملت، فرصتی بسیار بزرگ و برای دشمنان تهدید خوانند و افزودند: «برگزاری پرشور انتخابات و حضور همگانی مردم در پای صندوق های رأی، تضمین کننده امنیت کشور خواهد بود زیرا دشمنان از پشتوانه مردمی نظام بیش از امکانات تسلیحاتی آن هراس دارند.» همچنین رهبر انقلاب اسلامی با دعوت همگانی از مردم برای شرکت در انتخابات گفته اند: «ممکن است کسی از بنده خوشش نیاید اما اگر ایران را دوست دارد، باید پای صندوق رأی بیاید، بنابراین هرکس به ایران علاقه مند است و امنیت کشور، حل شدن مشکلات و گردش صحیح نخبگانی را دوست دارد، در انتخابات شرکت کند.»

شرکت در انتخابات تضمین کننده امنیت و اقتدار کشور است. وقتی انتخابات حداکثری برگزار شود، نشان دهنده حمایت مردم از نظام خواهد بود و همین مسئله موجب خنثی شدن توطئه های دشمنان می شود.

تعریف کلی حزب

حزب گردهمایی پایدار گروهی از مردم است که دارای عقاید مشترک و تشکیلات منظم اند و با پشتیبانی مردم برای به دست آوردن قدرت سیاسی از راههای قانونی مبارزه می کنند. احزاب ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا امروز در نظام اسلامی اصل وجود جناحها و احزاب سیاسی پذیرفته شده و در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز متبلور شده است. بر اساس اصل ۲۶ قانون اساسی احزاب و جمعیت ها، انجمن های سیاسی و انجمن های اسلامی یا اقلیت های دینی شناخته شده آزادند مشروط به این که اصول استقلال آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند؛ هیچ کس را نمی توان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور ساخت. در نظام اسلامی مشارکت در احزاب و عضویت در آنان فی نفسه امری جایز می باشد و آنچه از اهمیت برخوردار است حفظ و تقویت نظام اسلامی از راه مشارکت وسیع مردم در امور اجرایی و قانونگذاری در محدوده اختیاراتی که شارع مقدس به آنها داده است می باشد که یکی از مکانیسم های تحقق آن، جناح ها و احزاب می باشند، بنابراین جناح ها و احزاب صرفا جنبه کارآمدی داشته و در این محدوده به انجام وظایف خود می پردازند. از منظر آموزه ها و شریعت اسلامی چون فرد مسلمان مکلف است که در امور اجتماعی خود مشارکت داشته و نسبت به آن مسئول می باشد، لذا باید هر اقدام او نیز همراه با شناخت دقیق و آگاهی کامل باشد.

برخی از مهمترین احزاب بعد از پیروزی انقلاب اسلامی عبارتند از :

حزب جمهوری اسلامی، نهضت آزادی، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و حزب مشارکت ایران اسلامی که این احزاب در سال های پس از پیروزی انقلاب اسلامی به تدریج منحل شدند. جمعیت مومنه اسلامی، جامعه روحانیت مبارز، مجمع روحانیون مبارز، حزب کارگزاران سازندگی، مجمع نیروهای خط امام، حزب اسلامی کار و حزب اعتماد ملی نیز از احزابی هستند که در حال حاضر وجود دارند. اما این شکل سنتی از احزاب در دهه دوم انقلاب اسلامی تغییرات و دسته بندی متفاوتی را تحت عنوان اصولگرا و اصلاح طلب تجربه کرد. شکل گیری گروههای اصولگرا و اصلاح طلب و صف بندی این دو جبهه به طور منسجم به قبل از انتخابات نهمین دوره ریاست جمهوری باز می گردد؛ هر چند پیش از آن هم بحث اصلاح طلبی و اصولگرایی مطرح بوده است اما شکل گیری منسجم این گروهها و ائتلاف گروههای همسو در این عناوین و صف بندی این دو تفکر و جریان به

انتخابات نهمین دوره ریاست جمهوری بر می گردد.

با توجه به رویکرد فوق مهم ترین احزاب در قالب دو دسته بندی زیر عبارتند از :

احزاب اصولگرا :

جامعه روحانیت مبارز، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، حزب موتلفه اسلامی، جبهه پایداری انقلاب اسلامی، جبهه پیروان خط امام و رهبری، جمعیت پیشرفت و عدالت ایران اسلامی .

احزاب اصلاح طلب :

مجمع روحانیون مبارز ، حزب اعتماد ملی ، مجمع نیروهای خط امام ، حزب کارگزاران سازندگی ، حزب ندای ایرانیان ، حزب مردم سالاری و...

فتنه ۸۸

یکی از حوادثی که انتظار می رفت نظام جمهوری اسلامی را با مشکلات زیادی رو به رو نماید حوادث پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ بود. آنچه پس از انتخابات رخ داد در لایه ظاهری اعتراض به نتیجه انتخابات با ادعای واهی تقلب بدون هیچگونه دلیل و مدرکی و با استفاده از روشهای غیرقانونی و کشاندن اعتراضات به سطح خیابانها بود که متأسفانه این اصرار بر پیمودن مسیرهای غیرقانونی برای پیگیری مطالبات منجر به بروز تشنجات و برهم خوردن نظم و امنیت و آرامش مردم شد. اما در پس پرده این حوادث تلاش برای برهم زدن امنیت و آرامش کشور، براندازی نظام تحت عنوان اعتراض در دستور کار دشمنان و بدخواهان داخلی و خارجی نظام قرار گرفت.

ریشه های عوامل آشکار و پنهان فتنه ۸۸

الف) زمینه ها و عوامل خارجی

مجموعه اسناد و مطالعات نشان می دهد راهبرد غرب برای براندازی

نظام جمهوری اسلامی ایران با دستوراتی در قالب ساز و کارهای زیر صورت گرفته است:

۱- برقراری ارتباطات پنهان

۲- کمک های مالی

۳- حمایت علنی در چهارچوب پروژه های دیپلماسی عمومی

۴- فشار بر نظام جمهوری اسلامی ایران به منظور ایجاد فضای مانور برای جریان غرب

گرا در داخل

۵- شبکه سازی اجتماعی در حوزه های مجازی و حقیقی مطابق اسناد موجود کشورهای غربی و در رأس آنها، دولت آمریکا بر مبنای مجموعه کدهایی که از داخل ایران دریافت کردند به این نتیجه رسیدند که مقطع انتخابات ریاست جمهوری دهم در سال ۱۳۸۸ بهترین فرصت برای اجرای کودتای مخملی در ایران است.

ب) زمینه ها و عوامل داخلی

- ۱- نفوذ اندیشه های سکولاریستی
- ۲- زیر سوال بردن ارزش های دینی
- ۳- افراطی گری و زاویه گرفتن از گفتمان امام و انقلاب
- ج) ضد انقلاب خارج نشین

اهم اقدامات ضد انقلاب خارج نشین به شرح ذیل است:

- ۱- تلاش برای بی ثبات سازی امنیت داخلی
- ۲- صدور بیانیه های متعدد دال بر خفقان و دیکتاتوری در کشور
- ۳- انتخاب نماد رنگی (رنگ سبز)
- ۴- پیش بینی وقوع تقلب در انتخابات
- ۵- اعتراض به نتیجه انتخابات
- ۶- تقویت شبکه های اجتماعی و نهایت برهم زدن نظم عمومی

مهم ترین اقدامات و مواضع رهبری در برخورد با بحران ۸۸

- ۱- تلاش برای پیمودن راه های قانونی
- ۲- توجه دادن نخبگان سیاسی به پیامدهای زیر پا گذاشتن قانون
- ۳- تبیین درونی بودن اختلافات
- ۴- جدا نمودن خط تخریب و اغتشاشات از مردم
- ۵- تعیین اهداف و ریشه های فتنه
- ۶- موضع گیری قاطعانه و با صلابت در برابر دخالت ها و توطئه های استکبار جهانی در حوادث پس از انتخابات
- ۷- درخواست از نخبگان سیاسی و خواص برای موضع گیری شفاف و جدا نمودن مرز خود

با دشمن

۸- قاطعیت در برخورد با متخلفان در برخی حوادث

در هر صورت فتنه ۸۸ با هوشیاری رهبر معظم انقلاب و بصیرت مردم انقلابی با راهپیمایی سراسری و عظیم مردمی در ۹ دی ماه ۱۳۸۸ شکست خورد و این روز به نام روز بصیرت و میثاق امت با ولایت نامگذاری گردید.

۱۲ پیام بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

فضای حاکم بر بیانیه گام دوم که توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی ابلاغ گردید، مسئله چهل سالگی انقلاب اسلامی ایران بود. دشمنان سرسخت انقلاب در دنیا در چندین سال اخیر با تحریم های ظالمانه امیدوار بودند انقلاب به ۴۰ سالگی نرسد، اما نه آنان به آرزوهایشان رسیدند و نه توانستند انقلاب را به محاکمه بکشانند. لذا ولی فقیه به عنوان ((امام امت)) وظیفه خود دیدند برای جلوگیری از انحراف جامعه با صدور بیانیه گام دوم، به طرز قابل توجهی و در قالب منطقی، تحلیلی، تاریخی و جامعه شناختی به شناخت راه آینده انقلاب اقدام نمایند.

در این بخش به ۱۲ پیام از این بیانیه اشاره مختصری می شود :

- ۱- تکریم و تعظیم ملت ایران
- ۲- توصیف انقلاب اسلامی به عنوان یک نهضت بزرگ دینی
- ۳- اضافه کردن شعارهای جدید به شعارهای انقلاب اسلامی
- شعارهای انقلاب: استقلال، آزادی، عدالت و معنویت بود که در این بیانیه چهار شعار اخلاق، عزت، عقلانیت و برادری نیز به آن اضافه شد.
- ۴- انقلابی ماندن
- ۵- ایجاد تمدن نوین اسلامی (آمادگی برای طلوع خورشید و ولایت عظمی)
- ۶- تأکید بر بدیع و نوآورانه و اصیل بودن انقلاب اسلامی
- ۷- بازتاب انقلاب اسلامی در نظام بین المللی (جبهه مقاومت و جبهه-سلطه)
- ۸- اعتقاد به اصل ((ما می توانیم))
- ۹- تأکید بر دستاوردهای انقلاب اسلامی
- ۱۰- باور عمیق به انقلاب و انقلابی گری

۱۱- کارنامه درخشان ۴۰ساله انقلاب اسلامی در داخل و خارج

۱۲- امید و نگاه خوش بینانه به آینده (با توصیه های ۷ گانه به جوانان برای آینده با چاشنی امید)

خوانندگان عزیز می توانند با مراجعه به منابع مختلف اصل بیانیه را جهت اطلاع بیشتر مطالعه نمایند.